

Детска градина "Звездичка" с.Зверино с филиал с.Оселна

Адрес: с.Зверино, ул. "Чавдар" №3, общ. Мездра, обл. Враца

E-mail: odz_zverino@abv.bg, тел. 0878673123

Утвърдил

Директор:.....

/Таня Петкова

Заповед №3/15.09.2023г.

Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина

част от Правилника за дейността на ДГ "Звездичка" с.Зверино с филиал с.Оселна

Настоящият документ за адаптирането на детето от семейната среда в ДГ „Звездичка“ с.Зверино с филиал с.Оселна е предназначен за родителите, педагогическите специалисти и медицинското лице.

Цел: активно взаимодействие между детската градина и родителите за постигане бърза и безболезнена адаптация на всяко ново постъпващо дете, чрез уеднаквяване на подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

Детската градина е първата степен в образователната система и се грижи за възпитанието, образованието и социализацията на децата. Адаптацията към детската градина е труден процес и за децата, и за възрастните около тях. Адаптирането е строго индивидуален процес за всяко дете и за неговите родители. За някои деца този период може да бъде една седмица, за други-един месец, а за трети по-дълъг. Педагозите и родителите трябва да имат търпение и да подпомагат детето в процеса на адаптация, за да протече той възможно най-бързо и безболезнено.

Тръгването на детска градина е едно изключително събитие за малкото дете, защото е свързано именно с попадане в нова среда-материална, социална, обществена и природна. За безболезнената адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството.

Детската градина от своя страна, като институция, по предназначение изпълнява националните образователни политики. Цялостната дейност и всички практики в детската градина са законово регламентирани, научно обосновани, професионално практикувани и институционално контролирани. Детското заведение е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите като участници в образователния процес.

Екипът на ДГ „Звездичка“ с.Зверино с филиал с.Оселна разбира, че всяко дете е уникално и може да се нуждае от известно време, за да се адаптира към новия ежедневен режим. Детската градина е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Законът за предучилищно и училищно образование определя ролята на родителите. Те са участници в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в детската градина и включва най-разнообразни средства, някои от които са индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори всеки път, когато конкретната ситуация или поведение на детето го прави необходимо. Родителите са длъжни да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето, да се осведомяват за приобщаването /адаптацията/ на детето към детската градина и постигнатите резултати. Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да даде модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществения живот.

У детето, което за първи път постъпва в детска градина трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като се нарушава създадения динамичен стереотип (например, ползване на биберон, на памперс, на гърне, тоалетна). При отделни деца в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските сестри, на учителите и другите специалисти работещи в детските ясли и детската градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца.

Детската градина е необходим етап в развитието на детето. В условията на детската градина то навлиза в обществото на своите връстници и постепенно започва да усвоява навиците на социалния живот. Приблизително до 3-годишна възраст интересите на детето са около неговия дом и близките хора, след това се разширяват към външния свят. В детската градина то ще се научи как да общува с други деца, зараждат се първите приятелства. В България за разлика от други страни детската градина е не само място за отглеждане на децата, но е и институция за ранното им възпитание и образование след 3-годишна възраст.

„За детето в първа група най-важното е да се създадат условия за адаптирането му към новата среда и да се намали максимално стресът, който преживява. Не бива да забравяме, че децата идват с известен моторен, езиков, емоционален и социален личен опит и способността за адаптиране е повлияна от него. Затова една от целите на учителя е да се намалят тревожните преживявания на детето в процеса на адаптиране към новите условия в детската градина” (Димитров & Николова, 2012: 8).

1. Подготовка за детска ясла/ детска градина:

➤ Подгответе детето и му създайте позитивна нагласа за детската ясла/ детската градина. За да подготвите детето си, преди всичко трябва да му разкажете за това, което ще му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки (Сежер, 2013). Помогнете на детето си да формира положително отношение към детската ясла/градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската ясла/градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация. Важното е детето да разбере, че мама и татко ходят на работа, а неговата работа е да посещава детска ясла/градина и да играе с децата. Изключително важно за безболезнената адаптация на дете е предварителната подготовка в семейството.

➤ Препоръчително е да се отдели достатъчно време, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска ясла/градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете. Разберете дали имате някакви страхове и негативни преживявания, свързани с детската ясла/градина или Вие самите се притеснявате от това, че се отделяте от детето си. Децата са сензитивни и ако Вие сте тревожни, то тогава тази тревожност несъзнавано се прехвърля и върху тях.

➤ На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат /след като то се наобядва или след като се наспи/. Така детето няма да е тревожно, кога и дали ще го вземат, и ще очаква събитието.

➤ Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.

➤ Предварително се запознайте с дневния режим в детската ясла/градина, за да направите графика си у дома съвпадащ с този на детската градина. По този начин денят на детето остава същият, поне що се отнася до графика.

➤ Необходимо е родителите да отделят между две и пет седмици за адаптация, като е препоръчително по време на този период да не внасят промени в ежедневието на детето.

➤ Предварително можете да се консултирате с психолога/педагога в детската ясла/градина, относно предстоящата адаптация на Вашето дете.

➤ Започнете подготовката на детето към изискванията на новата среда. Да се формират у детето положителни нагласи, настроения и представи за детската градина. Да се говори за детската градина с радост и насърчаване, като за специално място за децата.

➤ Може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да се включват нови моменти.

➤ Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация. Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора.

➤ Да е приучено да ползва гърне и /или тоалетна.

➤ Да има елементарни умения да държи лъжица. Да консумира разнообразно приготвена храна в трикомпонентно обедно меню.

➤ Ползването на биберон да се преустанови поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина.

➤ Ползването на памперс е до 1,6 годишна възраст.

1.Първи стъпки в детска ясла/ детска градина.

➤ Препоръчително е раздялата с мама или татко да бъде бърза и кратка, дори детето да започне да плаче и да Ви моли да се върнете – не отстъпвайте, в противен случай това ще е неговата стратегия и напред ще реагира по същия начин, за да задържи Вашето внимание и да отстъпите, така както сте го направили през първия ден.

➤ Когато сте вече в детската ясла/градина, кажете на своето дете, че ще остане за да играе с други деца и ще го вземете по-късно. Можете да опишете деня, който го очаква. Детето трябва да знае, че ще остане в детската градина без Вас. Прегърнете го и преди да си тръгнете, помахайте с ръка за „довиждане“.

➤ Ако детето има любими предмети у дома, може да ги вземе със себе си в детската градина

➤ Препоръчително е целодневния престой на детето да е по-кратък, като в първите няколко дни да бъде до обяд (индивидуално за всяко дете).

Вярата на родителите в способността на детето да се адаптира и да бъде щастливо в детската ясла/ детската градина, помага и подкрепя детето в тази трудна, но важна стъпка към независим живот.

2. Прибиране от детска ясла/градина.

Прибирайки се от детска ясла/градина си създайте ритуал. Това може да бъде разходка в парка, игра на площадката, разказване на приказка, пеене на песничка, нещо, което доставя удоволствие на детето. Зареждането от положителни емоции е от голямо значение за успешната адаптация.

При деца с трудна адаптация към детска ясла, могат да бъдат извършени следните стъпки с присъствието на родител:

1. Първи стъпки в детска ясла/градина.

Родителят посещава заедно с детето си детска ясла/ градина през първите три дни.

Престоят трябва да е съобразен с режимния момент на децата (препоръчително е посещенията да бъдат във времето за свободна игра).

Първите няколко дни служат за опознаване на средата, децата и възрастните.

Времетраенето може да се осъществи от 15 до 30 минути, като постепенно детето бъде оставяно в занималнята.

По време на престоя си, детето се развежда от служител на детската ясла/градина из пространството, като му се представят децата, предлагат му се занимания и игри.

2. Раздяла с родител.

Ако детето има любими предмети у дома, може да ги вземе със себе си в детската ясла/ градина, това ще бъде в негова помощ при раздялата (нещо, което му напомня за вкъщи).

Препоръчително е раздялата с родител – дете да се осъществи на четвъртия ден от посещението на детето (при редовни посещения). От изключително значение и много важно е преди раздялата родителят да обясни на детето си, че излиза и ще се върне за да го вземе, както и при излизане е необходимо да помахне с ръка за „довиждане“.

Първата раздяла протича около 15 минути. Ако детето се успокои в рамките на това време (дори и ако е разстроено при раздялата и плаче), раздялата се смята за успешна и времето за разделите се увеличава постепенно. Ако детето продължи да плаче, търси родителя си, не се заиграва с децата, не може да бъде разсеяно, не поддържа контакт с служителите, работещите – раздялата се смята за неуспешна (Трифенова, 2017 г.). При неуспешна раздяла се повтаря отново гореописана процедура.

При деца с трудна адаптация към детска градина, могат да бъдат извършени следните стъпки с присъствието на родител:

➤ Родителят посещава заедно с детето си детска градина. Престоят трябва да е съобразен с режимния момент на децата, след сутрешната закуска. Първите няколко дни служат за опознаване на средата, децата и възрастните. Времетраенето може да се осъществи от 15 до 30 минути, като постепенно детето бъде оставяно в занималнята.

➤ Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.

➤ Родителят посещава детското заведение след предварителна уговорка с учителя/ медицинската сестра на групата, който от своя страна информира ръководството на ДГ. Родителят е необходимо да представи на медицинската сестра в ДГ здравна книжка. За престоя в детската градина, родителят е необходимо да си осигури чисти обувки и да спазва Правилата на ДГ свързани с дадената ситуация и обстановка в страната.

Финализиране на периода за адаптация.

Адаптацията е приключила след като детето е приело служителите, децата и средата.

Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но при влизане в групата се чувства комфортно. Служителят, подкрепящ детето по време на неговата адаптация не е

необходимо да присъства в дневните грижи, но е на разположение, ако детето има нужда от него.

Понятието "адаптиране" означава "приспособяване на организма или на сетивните органи към околната среда и обкръжаващите условия". Адаптирането на детето към условията на детската градина е процес свързан с действията и реакциите на трите страни в процеса на взаимодействие: педагогически специалисти, семейство и дете. Успешното адаптиране на детето предполага възрастните в лицето на детската градина и семейството да се включат активно и да подпомогнат този процес.

„Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина” на ДГ ”Звездичка” с.Зверино с филиал с.Оселна е приет на заседание на педагогическия съвет и е утвърден със заповед №3/15.09.2023г. на директора на ДГ ”Звездичка” с.Зверино с филиал с.Оселна.